

Wstęp

I. Podstawa prawna

Prowadzenie działań związanych z doradztwem zawodowym w , szkołach i placówkach regulują m. in.:

- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty,
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo Oświatowe
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 lutego 2012 r. w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach,
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 sierpnia 2018 r. w sprawie doradztwa zawodowego

II. Główny cel realizacji orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego w szkole branżowej I stopnia

Celem ogólnym doradztwa zawodowego w branżowych szkołach jest przygotowanie uczniów do świadomego i samodzielnego planowania kariery oraz podejmowania decyzji i dokonywania zmian decyzji edukacyjnych i zawodowych, uwzględniających poznawanie własnych zasobów oraz analizę informacji na temat rynku pracy i systemu edukacji.

III. Działania związane z doradztwem zawodowym i ich adresaci

Działania związane z doradztwem zawodowym w szkole branżowej I stopnia są kierowane do trzech grup adresatów:

- uczniów,
- rodziców,
- nauczycieli.

Działania kierowane do uczniów:

1. udzielanie porad i konsultacji indywidualnych;

2. prowadzenie zajęć grupowych związanych tematycznie z obszarami: poznawanie własnych zasobów; planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych;
3. pomaganie uczniom w przygotowywaniu teczek „portfolio”;
4. aranżowanie sytuacji sprzyjających poznawaniu własnych zasobów np. poprzez udział w konkursach, przygotowywanie określonych zadań na zajęcia przedmiotowe, udział w organizowaniu uroczystości i imprez sz
5. organizowanie spotkań z przedstawicielami instytucji rynku pracy;
6. stwarzanie okazji do udziału w wydarzeniach takich jak np. targi pracy;
7. umożliwianie udziału w spotkaniach informacyjnych z pracodawcami.
8. umożliwienie udziału w spotkaniach z absolwentami szkoły (prezentacje ścieżek rozwoju edukacyjno-zawodowego);
9. wspieranie uczniów w przygotowaniu Indywidualnych Planów Działania (IPD);
10. organizowanie spotkań z inspirującymi osobami (pasjonatami, autorami innowacyjnych rozwiązań – młodymi ludźmi, którzy odnieśli sukces zawodowy);
11. umożliwienie dostępu do informacji edukacyjno-zawodowej poprzez strony internetowe szkoły, szkolne konto Facebooka, tablice informacyjne, e-dziennik;
12. organizowanie zajęć w ramach zajęć z orientacji zawodowej.
13. udostępnianie materiałów multimedialnych (np., filmów i innych e-zasobów) ułatwiających samopoznanie.
14. prowadzenie projektów edukacyjnych tematycznie powiązanych z orientacją zawodową oraz doradztwem zawodowym.

Działania kierowane do nauczycieli, wychowawców, specjalistów:

1. umożliwienie udziału w szkoleniach i kursach z zakresu doradztwa zawodowego
2. zwoływanie szkoleniowych posiedzeń rady pedagogicznej;
3. inicjowanie kontaktów z przedstawicielami instytucji rynku pracy;
4. organizowanie spotkań z przedstawicielami firm lokalnego rynku pracy;
5. udostępnianie zasobów z obszaru doradztwa zawodowego;
6. wspieranie w realizacji zadań doradztwa zawodowego.

Działania kierowane do rodziców:

1. organizowanie spotkań informacyjno-doradczych z doradcą zawodowym w szkole
2. prowadzenie konsultacji dotyczących decyzji edukacyjno-zawodowych uczniów;
3. informowanie o targach zawodów
4. udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych (między innymi poprzez: bibliotekę publikacji, stronę www szkoły, szkolne konto Facebooka, tablice informacyjne, e-dziennik);
5. włączanie rodziców w szkolne działania związane z orientacją zawodową i doradztwem zawodowym.

Orientacja zawodowa i doradztwo zawodowe dla uczniów są realizowane:

1. podczas grupowych zajęć związanych z doradztwem zawodowym prowadzonych przez doradcę zawodowego, które wynikają z ramowych planów nauczania;
2. prowadzonych przez doradcę zawodowego, nauczycieli i wychowawców – m.in. na obowiązkowych i dodatkowych zajęciach edukacyjnych, zajęciach z wychowawcą i innymi

zajęciach, a także w formie indywidualnych porad i konsultacji prowadzonych przez doradcę zawodowego;

3. podczas innych działań związanych z doradztwem zawodowym realizowanych w szkole (jak np. szkolne targi edukacyjne, projekty edukacyjne, konkursy) lub poza nią (np. udział w targach edukacyjnych, festiwalu zawodów, w wizytach w zakładach pracy).

IV. Realizatorzy działań związanych z doradztwem zawodowym

W szkole branżowej I stopnia w realizację działań związanych z doradztwem zawodowym zaangażowani są wszyscy członkowie rady pedagogicznej: dyrektor, nauczyciele wychowawcy, nauczyciele , nauczyciel-bibliotekarz, specjaliści (m.in. pedagog, psycholog, doradca zawodowy) oraz inne osoby zatrudnione w szkole, np. pielęgniarka szkolna.

Zakresy działań z obszaru doradztwa dla poszczególnych osób:

Dyrektor:

- odpowiada za organizację działań związanych z doradztwem zawodowym;
- współpracuje z doradcą zawodowym w celu realizacji WSDZ;
- wspiera kontakty pomiędzy uczestnikami procesu orientacji zawodowej oraz doradztwa zawodowego w szkole a instytucjami zewnętrznymi;
- zapewnia warunki do realizowania w szkole zajęć orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego;
- organizuje w szkole wspomaganie realizacji działań z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego poprzez planowanie i przeprowadzanie działań mających na celu poprawę jakości pracy placówki w tym obszarze.

Doradca zawodowy:

- określa mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- pomaga uczniom w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej;
- prowadzi zajęcia z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego oraz zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu;
- wspiera nauczycieli, wychowawców, specjalistów i rodziców w realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;
- prowadzi doradztwo indywidualne dla uczniów.
- systematycznie diagnozuje zapotrzebowanie uczniów, rodziców i nauczycieli na działania związane z doradztwem zawodowym;
- planuje, koordynuje, monitoruje i prowadzi ewaluację oraz promuje działania związane z doradztwem zawodowym podejmowane przez szkołę we współpracy z wychowawcami, nauczycielami i specjalistami;
- gromadzi, aktualizuje i udostępnia informacje edukacyjne i zawodowe właściwe dla danego poziomu kształcenia;
- organizuje współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym szkoły podnoszącą efektywność prowadzonych działań związanych z doradztwem zawodowym;
- współpracuje z dyrektorem szkoły, realizując zadania związane z orientacją zawodową i doradztwem zawodowy
- gromadzi, aktualizuje i udostępnia zasoby związane z orientacją zawodową oraz doradztwem zawodowym;

- współpracuje ze specjalistami z poradni psychologiczno-pedagogicznych, instytucjami działającymi na rynku pracy i partnerami z otoczenia społeczno-gospodarczego w celu realizacji działań z zakresu doradztwa zawodowego.

Wychowawcy:

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego;
- włączają do swoich planów wychowawczych zagadnienia z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego;
- realizują tematy związane z orientacją zawodową i doradztwem zawodowym na godzinach wychowawczych;
- wskazują uczniom specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w planowaniu kariery zawodowej;
- współpracują z rodzicami w zakresie planowania ścieżki kariery zawodowej ich dzieci;
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Nauczyciele :

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego;
- współpracują z wychowawcami klas w zakresie realizowania zajęć orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego dla uczniów;
- przygotowują uczniów do udziału w konkursach
- prowadzą koła zainteresowań, zajęcia dodatkowe
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Specjaliści:

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- włączają treści z zakresu orientacji zawodowej i zawodowego w prowadzone przez siebie zajęcia dla uczniów;
- współpracują z wychowawcami klas w ramach realizowania działań z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego dla uczniów;
- włączają się w proces podejmowania przez uczniów decyzji edukacyjnych i zawodowych (informacje dotyczące ucznia wynikające z pracy specjalisty);
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Nauczyciel-bibliotekarz:

- współpracuje z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;
- opracowuje, aktualizuje i udostępnia zasoby dotyczące doradztwa zawodowego;

- włącza się w organizowane przez szkołę i instytucje zewnętrzne wydarzenia z zakresu doradztwa zawodowego.

Inne osoby zatrudnione w szkole, np. pielęgniarka:

- współpracuje z doradcą zawodowym oraz nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;
- udziela informacji o kwestiach zdrowotnych ważnych w kontekście zawodów wybieranych przez uczniów;
- organizuje dla uczniów spotkania dotyczące dbania o zdrowie i bezpieczeństwo oraz kształtowania właściwych nawyków – adekwatnych do zawodów wybieranych przez uczniów.

V. Zasoby materialne przydatne w realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym

Zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego są realizowane w specjalnie przeznaczonych do tego sali lub innej sali, w której znajduje się komputer z dostępem do Internetu oraz rzutnik multimedialny. Doradca zawodowy ma zapewniony dostęp do pracowni komputerowej w celu prowadzenia zajęć grupowych. Uczniowie mają dostęp do komputerów, na których zainstalowane są programy edukacyjne. Zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu (doradztwo indywidualne) odbywają się w gabinecie lub pokoju z dostępem do Internetu dla doradcy zawodowego oraz dla uczniów.

Wyposażenie doradcy zawodowego stanowią:

- biblioteczka z materiałami i publikacjami dla uczniów, dla nauczycieli i rodziców (przewodnik po zawodach, teczki informacji o zawodach, poradniki, materiały ulotki, broszury, klasyfikacja zawodów i specjalności itp.);
- sprzęt do ekspozycji materiałów drukowanych (tablice informacyjne, regały na książki, stojaki na ulotki itp.);
- sprzęt do powielania materiałów informacyjnych (np. drukarka, kserokopiarka);
- zbiory informacji drukowanych (informatory, ulotki, czasopisma specjalistyczne, itp.);
- zbiory informacji multimedialnych (filmy, płyty CD, programy komputerowe itp.);
- materiały wspomagające pracę doradcy i nauczycieli: ankiety, kwestionariusze, scenariusze zajęć itp.;
- materiały biurowe i inne niezbędne do realizacji zajęć z zakresu doradztwa zawodowego,
- tablice (, ścienna, magnetyczna).

VI. Sojusznicy – sieć współpracy

Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa wsparcie merytoryczne dla szkoły stanowią: poradnia psychologiczno-pedagogiczna, ośrodki doskonalenia nauczycieli, biblioteki pedagogiczne i centra kształcenia praktycznego. Jednakże szkoła dodatkowo pozyskuje partnerów wspierających działania związane z doradztwem zawodowym. Są to instytucje, placówki, firmy, które mogą być zaangażowane w działania kierowane do trzech grup adresatów: uczniów, nauczycieli i rodziców.

Działania placówek współpracujących ze szkołą w obszarze doradztwa zawodowego:

Poradnia psychologiczno-pedagogiczna (PPP):

- diagnozowanie predyspozycji, zainteresowań zawodowych uczniów;
- udzielanie pomocy w wyborze kierunku kształcenia i zawodu oraz planowaniu kształcenia i kariery;
- prowadzenie dla uczniów zajęć grupowych z doradztwa zawodowego;
- konsultowanie z doradcą zawodowym działań i dokumentów szkolnych (np. opracowań WSDZ);
- prowadzenie dla pracowników szkół szkoleń, kursów, szkoleniowych rad pedagogicznych;

Ośrodki doskonalenia nauczycieli (ODN):

- organizowanie i prowadzenie szkoleń, kursów, konferencji dla doradców zawodowych oraz osób zainteresowanych doradztwem zawodowym,
- tworzenie sieci doradców zawodowych i osób zainteresowanych doradztwem zawodowym,
- przygotowywanie publikacji z zakresu doradztwa zawodowego.

Biblioteka pedagogiczna:

- udostępnianie szkołom informacji o usługach doradczych w regionie, wydarzeniach, konferencjach i szkoleniach z zakresu doradztwa zawodowego;
- wspieranie nauczycieli-bibliotekarzy w pozyskiwaniu, gromadzeniu i udostępnianiu informacji edukacyjno-zawodowych;
- gromadzenie i udostępnianie doradcom zawodowym i nauczycielom publikacji z zakresu doradztwa zawodowego;

Inne instytucje zaangażowane w działania z zakresu doradztwa zawodowego w szkole:

- Urzędy pracy
- Cechy rzemiosł różnych i przedsiębiorczości
- OHP
- Pracodawcy
- Ośrodek Rozwoju Edukacji
- Organizacje pozarządowe